

havde jo dog derved lært Noget, som paa saa mange Maader kunne komme ham tilgode i Livet. Jeg troer derfor virkelig, det er bedre at vi lade dette Lovforslags Behandling fare, og jeg mener ogsaa, det er bedst, at det skeer strax.

Sørensen: Jeg kunde ikke forstaae den ærede sidste Taler anderledes, end at han vilde have en langt højere Lærdom, eller slet ingen Skoler (C. Larsen: Nei! Maa jeg bede om Ordet!), men han vidste ikke, hvorved; derimod vilde han ikke have nogen Skolelærdom for Almueungdommen, men de skulde gjøre Haandgjerning eller Maskiner, og de skulde føre Regnskab, men de maatte ikke gaae i Skole (Jo!). Jeg kan ikke forstaae, hvorledes der skal komme en højere Underviisning eller Lyft til nogen højere Underviisning, uden man virkelig først pleier den lavere Underviisning, uden man tager Nytte af den Skoleindretning, vi have, og opdrager Almueungdommen til en vis Grad af Kundskab og Aandsdannelse. Det er vort forrige Skolelovgivningsprincip, og det er det, vi maae bygge fort paa; thi ellers havde vi spildt den Grundvold, vi have arbejdet paa i mange Aar. Skulle vi altsaa have et Skolevæsen, saa maa det være et saadant, hvor Børnene virkelig lære Noget i den barnlige Alder, fra 7 Aar og saa fremdeles opad (Ja!), og mit Forslag sigter til, at de confirmerede Unge, istedetfor at søres hen til andre Steder end i deres egen Skole, skulle gaae to, tre eller flere Vintre nogle Timer daglig til Underviisning udenfor deres Arbejdstid og faae den bestemte videre Underviisning i disse fremlige Kundskaber og Dvælses, som ere dem nødvendige. De Enkelte af disse igjen, som ere videre kundskabslystne og saa fremragende, at de i Sammenligning med de Andre i Almindelighed ikke kunde være tjente med at vedblive at undervises der, de kunde gaae til en eller anden højere Dannelsesanstalt; men for den almene Kundskabs Fremme til almindelig Brug for Menigklassen, maae vi have det saaledes med Tillægsunderviisningen i hvert Sogn og i hvert Skoledistrict bestaaende ved sig selv og paa rette Sted; faae vi ikke det, saa faae vi slet Intet til en videre Fremgang i Kundskab i Almindelighed for Almuen.

Vi kunde ikke vise Mængden til Sorø eller til noget andet Sted, den kunde ikke komme der, thi det er Almueoplysning, her spørges om, og den maa Almuen have sine Midler til hjemme hos sig selv.

Chr. Larsen: Den ærede Forslagsstiller sagde, at jeg vilde, at Børnene skulde gaae mere i Skole end hans Forslag var indrettet paa. Jeg vil nok, at Børnene skulde uddannes og lære Noget; men jeg vil dog virkelig ikke, at Børnene skulde gaae i Skole, saaledes som hans Forslag vil have Skolevæsenet indrettet, thi det gaaer kun ud paa det allerede Bestaaende. Jeg seer virkelig slet ingen Forffjel undtagen med Hensyn til Skolemulterne og saa det lille Hensyn, der er taget bagi med, at de skulde fortsætte dette Skolevæsen, efterat de være confirmerede. Der er sagt her idag af en æret Taler, som er meget begavet til at tale, at man har benyttet oftere her en Lærdom, man har faaet i Skolen, den, at Erfaringen viser os, at Menneskene ikke ere saa gode som de burde være; jeg vil nu anvende det strax; thi jeg troer, at denne og den ærede Forslagsstiller's Erfaring ikke i det Hele taget holder stik. Jeg veed det for det første, at denne Erfaring hos Børnene, efterat de have gaaet i Skole i 7 Aar, og meget ofte have været horte i dette Stykke, at Erfaringen viser os, at Menneskene ikke ere saa gode som de burde være, ere komne til en ganske anden Erfaring, og jeg er ganske overbevist om, at mange af dem, naar de skulle confirmeres, have enouu ikke gjort mindste Erfaring derom, ja jeg er endog overbevist om, at Mange ved Confirmationen ere komne til den Erfaring og paa den Tanke, at de ere meget bedre end de skulde være, ja at de maa ske ei alene være store Dydsmonstre, men ogsaa herlige og rene Englerostner. Jeg troer virkelig, at den ærede Forslagsstiller kommer til et lignende Resultat med sin Erfaring, om hvad han mener, Almuefolevæsenet kan bringes til, som vil stufte ham paa samme Maade som Børnernes; thi deri ligger ogsaa en Erfaring, som jeg har gjort, at ikke alle Lærere kunne bringe det til Noget med Børnene, og ikke heller vil det være muligt, at alle Børnene kunne bringes til Noget, uden hvor der er Lyft og Anlæg, og kun hvor disse Anlæg ogsaa have